

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR FORMANNSKAPET

TID: 31.08.2016 kl. 08.30

STED: FORMANNSKAPSSALEN, 2. ETG., RÅDHUSET

Gruppemøte: kl. 08.00

Eventuelle forfall meldes på telefon

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

TILLEGGSSAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

84/16

LÅNEOPPTAK HOS HUSBANKEN TIL VIDERE UTLÅN

85/16

SYNNFJELL ØST - ETABLERING AV SELVKOSTOMRÅDE VANN OG AVLØP

86/16

STYRINGSKORT 2016

87/16

HALVÅRSRAPPORT 2016

88/16

ØKONOMIPLAN OG BUDSJETTPROSESSEN

89/16

ÅPEN POST

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

.....
Ola Tore Dokken
ordfører

Lnr.: 10499/16
Arkivsaksnr.: 16/1579
Arkivnøkkel.: 252

Saksbehandler: MOG

Utskrift til: Økonomiavdelingen.

LÅNEOPPTAK HOS HUSBANKEN TIL VIDERE UTLÅN

Sammendrag:

Kommunens låneramme fra Husbanken til videre utlån er for 2016 samlet kr. 14.335.000,-. Dette er kr 10.000.000,- i årlig bevilgning, samt kr. 4.335.000,- etter gjennomgang av 2015 og tidligere.

Etter møte i Husbankgruppa 25.08.2016 gjenstår kr. 877.000,- til videre utlån i 2016.

Det anbefales at låneopptak i Husbanken for videre utlån/startlån i Nordre Land Kommune økes for 2016, med kr. 5.000.000,-.

Det anbefales at årlig låneopptak i Husbanken for videre utlån/startlån i Nordre Land Kommune økes til kr. 15.000.000,- for 2017 – 2019.

Vedlegg:

Retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune.

Husbankens brev til kommunene hvor startlånbehovet bes vurdert.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Restanseliste.

Saksopplysninger:

I Handlings- og økonomiplan 2016 – 2019, er det lagt inn en årlig bevilgning på kr. 10.000.000,- med låneopptak fra Husbanken til videre utlån gjennom startlån. Dette gjelder utlån til innbyggere som ikke tilbys finansiering/toppfinansiering gjennom ordinært utlån i bank. Startlånsøknader behandles i Husbankgruppa etter «retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune».

På bakgrunn av dette søkte Nordre Land Kommune i januar 2016 Husbanken om kr. 10.000.000,- til viderefordeling. Søknaden ble innvilget, og kommunen fikk utbetalt midlene samlet i april.

I januar 2016 ble det tatt en gjennomgang sammen med økonomiavdelingen vedrørende utbetalte startlån i 2015 og tidligere. Ved fratrekk av allerede vedtatte, men ikke utbetalte

startlån ga dette en saldo pr. 01.01.2016 på kr. 4.335.000,-. Dette gir sammen med årets midler et samlet beløp for videre tildeling i 2016 på kr. 14.335.000,-.

Husbankgruppa har planlagt åtte møter i 2016. Det ble sist avholdt møte 25.08.2016. Det kom inn 12 saker til møtet, med en samlet lånesum på inntil kr. 6.820.000,-. Husbankgruppas vedtak fra møtet er samlet kr. 2.455.000,-, noe som gir kr. 877.000,- til videre utlån for 2016. Det gjenstår tre møter i Husbankgruppa i 2016.

Kommunene har mottatt brev fra Husbanken, hvor alle bes om å vurdere startlånbehovet for resten av året. Det er åpnet for at også kommuner som har fått innvilget hele søknadsbeløpet i første tildeling, slik som Nordre Land, også kan be om mer midler. Fristen for å søke ytterligere utlånsmidler var 19.08.2016, og kommunen har sendt inn søknad i påvente av et positivt kommunestyrevedtak.

Det er ulike grupper som søker startlån i kommunen. Det kan være unge som ønsker å etablere seg i egen bolig som søker startlån til toppfinansiering i samfinansiering med ordinær bank. Andre har for lav og/eller uavklart fremtidig inntekt, og slik fått avslag i ordinær bank og søker startlån på bakgrunn av dette. I disse sakene er det behov for fullfinansiering.

Det er gjennom media kjent at kredittgjelden, og da spesielt blant unge, øker. Dette merkes også på kommunens eiendomsavdeling. Søkere til startlån til kjøp av bolig, samt refinansiering av kredittgjeld gjennom boligkjøpet har økt. Andre har allerede bolig, men søker refinansiering av kredittgjeld, slik at de kan beholde boligen. Ofte kan det i disse sakene også være behov for refinansiering av boliglånet. I disse sakene hvor hele boligkjøpet, samt refinansiering ligger i startlånet blir utlånssummene høye, og kommunens utlånsmidler minker raskt. Det er i slike saker ofte et tett samarbeid med kommunens gjeldsrådgiver. Refinansiering sammen med boligkjøp, kan ofte være eneste veien ut av gjeldskrisen

I kommunens retningslinjer for tildeling av Husbankens låne – og tilskuddsordninger til boligformål legges det blant annet vekt på følgende:

#Startlån skal bidra til at husstander som er vanskeligstilte på boligmarkedet skal få muligheten til å etablere seg og/eller bli boende i nøkterne og gode boliger.

#Startlån kan benyttes til refinansiering av boliglån i private finansieringsinstitusjoner, eller refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.

#Det legges vekt på at unge i etableringsfasen, barnefamilier og forsørgere skal gis startlån for å sikre barn og unge trygge og varige bo- og oppvekstforhold.

Startlån skal være utlån til innbyggere som ikke tilbys finansiering/toppfinansiering gjennom ordinær bank. Det er likevel nødvendig å legge vekt på at låneopptager skal ha økonomisk mulighet til å betjene låneopptaket over tid. Dette vurderes i hver enkelt sak, og blant annet Husbankens Sifo budsjett legges til grunn i denne vurderingen. I saker hvor kredittgjeld refinansieres, settes det ofte som betingelse for utlån at låntager sperres for videre opptak av kredittgjelden, og at han må ha rådgivende møter med kommunens gjeldsrådgiver over noe tid.

Nordre Land Kommune har 145 løpende utlån pr i dag. 107 av disse sakene er uten restanse og 15 saker har hatt restanse over kort tid. Løpende utlån har en saldo på 48,4 millioner

kroner, hvorav 35,1 millioner er uten restanse eller andre merknader. 5,1 millioner av utlånsaldoen har restanse over kort tid. 8 saker ligger i inkassosystemet. Erfaringsmessig klarer de fleste å rydde opp over tid. Skulle pantsatt bolig måtte selges har kommunen i de aller fleste saker fått dekket utlånsbeløpet. Kommunen hadde et tap på kr. 75.920,- i 2014. Bokført tap i 2015 var kr. 0,-.

Vurdering:

Skal kommunen kunne imøtekomme aktuelle lånesøknader med positivt vedtak for resten av 2016, trengs nye midler. Erfaringsmessig avtar boligmarkedet utover høsten, mens lånesaker til refinansiering holder seg gjennom året. Skal boliger kunne reddes fra tvangssalg, og husstanden sikres trygge og varige boforhold, er dette nødvendig.

Det er å anta at også lånesøknader til toppfinansiering av boligkjøp vil komme utover høsten. Skal ungdom, og andre, hjelpes inn på boligmarkedet, er det nødvendig at midler er på plass da aktuell bolig ligger for salg. Nye midler for 2017 vil ikke være utbetalt før anslagsvis i april, og dette er lang tid med tanke på både de som trenger refinansiering, men også nye boligetablerere.

Det er kjent at det til tider er vanskelig å skaffe bolig på det private utleiemarkedet i Nordre Land, spesielt til store husstander. Det er derfor viktig å legge til rette for at de som har god nok økonomi til det, kan få mulighet til å kjøpe, eller fortsatt bli boende i egen bolig.

Det er ingen grunn til å tro at utlånsbehovet gjennom startlån vil avta. Det er derfor ønskelig at det årlige låneopptaket i Husbanken for videre utlån økes også for kommende år.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken frem for Kommunestyret med slik forslag til vedtak:

1. Låneopptak i Husbanken for videreutlån/startlån i Nordre Land Kommune økes for 2016, med kr. 5.000.000,-.
2. Årlig låneopptak i Husbanken for videreutlån/startlån i Nordre Land Kommune økes til kr. 15.000.000,- for 2017 – 2019.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 23.08.2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Mona Røste Goplen

Retningslinjer for tildeling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger til boligformål i Nordre Land Kommune

1. Startlån og tilskudd til etablering og tilpasning skal bidra til at hustander som er vanskeligstilte på boligmarkedet skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Med varig vanskeligstilte regnes husstander som hverken nå, eller senere vil kunne få finansiert bolig på annen måte enn ved bistand fra kommunen.
2. Startlån og tilskudd gis til boliger i Nordre Land.
3. Søknad om startlån og tilskudd avgjøres av Husbankgruppen
4. Startlån kan primært gis til toppfinansiering til: Kjøp av brukt bolig, oppføring av bolig, kjøp av selveierleilighet og leilighet i borettslag, utbedring av boliger. Unntaksvis kan startlån benyttes til helfinansiering.
5. Startlån kan benyttes til refinansiering av dyre boliglån i private finansieringsinstitusjoner eller refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.
6. Startlån kan gis til: Unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, enslige, flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag, personer med nedsatt funksjonsevne og økonomisk vanskeligstilte hustander.
7. Boligen skal være av nøktern standard og rimelig i forhold til prisnivået i området. Den skal stå i rimelig forhold til husstandens størrelse og behov.
8. Startlån til kjøp av landbrukseiendom kan gis unntaksvis dersom det gjelder et småbruk hvor prisen på eiendommen ikke er høyere enn for en tilsvarende nøktern bolig i distriktet. Det bør foreligge landbrukstakst.
9. Søkeren skal ha evne til å betjene boutgiftene over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold basert på f.eks SIFO's beregning av forbruksutgifter.
10. Søkere av startlån må dokumentere at de ikke gis finansiering/toppfinansiering innenfor andre finansieringsinstitusjoner/banker.

11. Det kan gis vedtak om forhåndgodkjenning. Forhåndgodkjenningen gis med en varighet på 6 mnd.
12. Det stilles krav om at boligen som finansieres med startlån skal godkjennes av kommunen før kontrakt underskrives.
13. Søkere til startlån skal ha vært bosatt i kommunen i minimum 3 år.
14. Kommunen stiller krav om direkte trekk/avtale giro før startlånet utbetales.
15. Søkere som er under gjeldsforhandling gis ikke startlån.
16. Sperrefrist for å ta opp startlån på 3 år for personer som er i en gjeldsordningsfase. Der gjeldsordningen har fungert i 1 år, kan det gis startlån hvis dette reduserer søkers boutgifter.
17. Rente og avdragsvilkårene skal følge de vilkår som blir fastsett av Husbanken med de påslag Husbanken foreslår. Gebyr og avgifter i forbindelse med lånetransaksjonen eller tilskuddet dekkes av låntager.
18. Dersom låntager flytter fra boligen/leiligheten det er gitt startlån til kjøp av, kreves lånet innbetalt.
19. Eiendommen det er gitt lån til, skal til enhver tid være fullverdiforsikret
20. Søknader om startlån til refinansiering/gjeldsordning bør forelegges gjeldsrådgiver før saken behandles. Formannskapet er klageinstans.
21. Rådmannen kan etter søknad innvilge utsettelse av betaling av renter og avdrag for inntil 6.mnd. Ved for eksempel sykdom, skolegang, arbeidsledighet eller lignende kan det gis avdragsutsettelse for inntil 1 år.
22. For låntagere som har rett på bostøtte fra Husbanken, kan kommunen kreve at denne blir overført kommunen til delvis dekning av lån.

23. Ved mislighold skal kommunen selv begjære tvangssalg dersom dette ansees som nødvendig. I den forbindelse skal situasjonen være nøye drøftet med låntaker, nav, kreditorer og gjeldsrådgiver. Fullmakt til å begjære tvangssalg gis til Rådmannen.
24. Tilskudd til utbedring og tilpasning av bolig kan gis der det bor: minst en person over 60 år, personer med nedsatt funksjonsevne eller spesielt vanskeligstilte husstander. Utbedringen/tilpasningen skal gjøre boligen bedre egnet for søkeren til fortsatt å kunne bo der i hele tilskuddets avskrivningstid. Der det er personer med nedsatt funksjonsevne skal utbedringen ha direkte sammenheng med den nedsatte funksjonsevnen. Det skal prioriteres innlagt vann og ordning av avløp, installere/utbedre bad og wc, tilrettelegging for personen med nedsatt funksjonsevne, utbedring av tak/utskifting av vinduer/ og andre isoleringstiltak(enøk). Familier med barn som har nedsatt funksjonsevne skal prioriteres høyt.
25. Tilskudd over kr 40 000,- skal sikres med tinglyst pant i boligen. Tilskuddet avskrives med 5 % av opprinnelig beløp hvert hele år etter utbetalingsdato. Det er krav om at tilskuddsmottaker bor på eiendommen som det er tatt pant i. Dersom boligen blir solgt/fracflyttet innen 20 år; vil den del av tilskuddet som gjenstår omgjøres til et lån som forfaller umiddelbart.
26. Søkere til tilskudd til etablering eller tilpasning skal være bosatt i kommunen i minimum 3 år.
27. I særlige tilfeller, og etter samråd med berørte instanser i kommunen og Husbanken, gis formannskapet anledning til å fravike disse reglene.
28. Retningslinjene skal revideres minst en gang i hver kommunestyreperiode.

Kommuner

Vurdér startlånbehovet i din kommune

Årlig startlånramme overføres kommunene i to tildelinger. Andre tildeling vil finne sted ca. 20. september 2016. Nå trenger vi tilbakemelding på hvilket lånebehov kommunen har.

Alle kommuner som har behov for mer startlån til videretildeling kan nå søke om mer midler. Vi vil vurdere kommunenes eventuelle søknader om tilleggsbevilgning opp mot hvor mye vi har igjen på rammen, og utfra dette avgjøre om vi kan innvilge søknadene helt eller delvis.

De kommunene som har fått utbetalt 70% av bevilget beløp, må gi tilbakemelding på om dere ønsker å få utbetalt resten av beløpet dere har søkt om. Dere kan også søke om økt bevilgning hvis dere nå ser behov for det. Kommuner som ikke har søkt om startlånmidler tidligere i år kan også søke nå.

Hva må dere gjøre?

- **Kommuner som har fått innvilget deler av søknadsbeløpet i første tildeling:**

Dere må gi oss beskjed om dere har behov for resterende beløp.

Kontakt oss per brev eller på e-post (post@husbanken.no).

Dere kan også søke om mer midler ved behov. Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

- **Kommuner som har fått innvilget hele søknadsbeløpet i første tildeling:**

Dere kan be om mer midler hvis dere trenger det. Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

- **Kommuner som ikke har søkt om midler tidligere i år:**

Hvis dere har fått behov for startlånmidler, kan dere også søke nå.

Benytt søknadsskjema for videretildeling (HB 7.S.04).

Frist for tilbakemelding og søknader er **19.august 2016**.

Mer informasjon om startlån finner dere på Husbanken.no/startlaan/kommune/. Her ligger også søknadsskjema for videretildeling.

Søknad sendes til:

Husbanken
Postboks 1404
8002 Bodø.

Nytt i 2016

E-søknad

I vår nye elektroniske søknad søker man om finansiering med både startlån og tilskudd. Målgruppen for tilskudd er husstander som ikke kan betjene et tilstrekkelig stort startlån. De søkerne som har evne til å betjene et stort nok startlån, vil ikke få tilskudd til etablering. Det vil si at kommunen må avslå tilskudd i alle saker hvor det bare gis tilsagn til startlån.

Kommunen kan begrunne avslaget med at husstanden klarer å betjene startlånet, og derfor ikke trenger tilskudd. Det kan også begrunnes med at kommunen mangler tilskuddsmidler.

Mulighet til å overføre tilskuddsmidler

Fra 2016 vil kommunene kunne overføre mellom **årets** tildelte midler på tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning.

Kommunene har ytret ønske om å gjeninnføre denne muligheten. Dere kan nå altså forvalte disse tilskuddene på en mer fleksibel måte. Dere vet hvor behovet er størst. Den økte fleksibiliteten gir dere god anledning til å målrette tilskuddsbruken til lokale behov.

Men merk dere at ubrukte tilskuddsmidler fra tidligere år, **må** benyttes til det opprinnelige formålet og kan ikke overføres. Det er svært viktig at kommune har oversikt over hva som ble overført fra 2015 til 2016 på de forskjellige formålene.

Rapportering

Vi minner om at det er **svært viktig** at dere rapporterer fortløpende på bruken av både startlån, tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning i StartSak eller StartRap. Disse opplysningene gir oss god informasjon og danner grunnlaget for Husbankens tildelinger og prioriteringer.

Ta direkte kontakt med ditt Husbank kontor hvis noe er uklart.

Hilsen
HUSBANKEN

nLnr.: 10451/16
Arkivsaksnr.: 16/1559
Arkivnøkkel.: M00

Saksbehandler: AER

Utskrift til:

SYNNFJELL ØST - ETABLERING AV SELVKOSTOMRÅDE VANN OG AVLØP

Sammendrag:

I forbindelse med arbeidet med ny kommunedelplan Synnfjell øst så er det stilt krav om at det skal bygges nytt avløpsrenseanlegg for området og lage en vann- og avløpsplan som følger ny kommunedelplanen. Nordre Land kommune skal i henhold til kommunedelplanen bli eier av vann- og avløpsanleggene innenfor planen og kan dermed kreve inn kommunal avgifter av abonnentene som er tilknyttet offentlig ledningsnett.

Rådmannen vil vektlegge at det er betydelig ansvar som Nordre Land kommune tar på seg ved å ta over eierskap og ansvar for vann- og avløp i Synnfjell øst. Det vil kreve flere tunge investeringer for å sikre kvalitet på tjenesten og for å kunne utvikle Synnfjell øst som et hytteområde for framtida i henhold til kommunedelplan Synnfjell øst.

Rådmannen vurderer at det er behov for å etablere et nytt selvkostområde da det nye området Synnfjell øst ikke kan kobles sammen med eksisterende selvkostområde på Dokka/Elverom og at det ikke er like forutsetninger i disse to områdene for å fastsette de kommunale avgiftene innen vann og avløp.

Det etableres et nytt selvkostområde i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg for det geografiske området som omfattes av ny kommunedelplan Synnfjell øst. Det nye selvkostområdet for vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.

Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet.

Kommunale avgifter skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg

Forurensningsloven

Plan- og bygningsloven

Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune

Saksopplysninger:

I forbindelse med arbeidet med ny kommunedelplan Synnfjell øst så er det stilt krav om at det skal bygges nytt avløpsrenseanlegg for området og det skal lages en vann- og avløpsplan som følger kommunedelplanen. Dagens avløpsrenseanlegg, eiet av Synnfjell Øst AS, overholder ikke renskravene ved store belastninger inn på anlegget og har ikke kapasitet til å håndtere en videre hytteutbygging, som vist til i ny kommunedelplan Synnfjell øst. Ved bygging av nytt avløpsrenseanlegg skal Nordre Land kommune bli ny eier, da dagens eiere ikke har ønske eller økonomisk mulighet til å bygge nytt avløpsrenseanlegg. Dette er også i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 1. Nordre Land kommune, som eier av vann- og avløpsanleggene innenfor planen, kan dermed kreve inn kommunal avgifter av abonnentene som er tilknyttet offentlig ledningsnett.

Vurdering:

Kommunedelplan Synnfjell øst skal legges ut på høring i høst og vedtas i løpet av vinter 2017. På det tidspunkt planen vedtas så vil det bety at Nordre Land kommune må bli eier av nytt avløpsanlegget i Synnfjell øst og dermed søke om ny utslippstillatelse for å kunne realisere kommunedelplanen.

Rådmannen legger til grunn de forutsetninger som ligger i utkast til kommunedelplan m/VA-plan og det betyr at Nordre Land kommune vil på sikt bli eier av vann- og avløpsanlegget til Synnfjell Øst AS og vann- og avløpsanlegget til Spåtind Sport Hotel.

Det er startet forhandlinger med dagens eiere, både Synnfjell Øst AS og Spåtind Sport Hotel, om en overtakelse av alle teknisk vann- og avløpsanlegg innen kommunedelplanområdet. Dette er en målsetting å slutføre dette innen 01.01.2017.

Rådmannen vil vektlegge at det er et betydelig ansvar som Nordre Land kommune tar på seg ved å ta over eierskap og ansvar for vann- og avløp i Synnfjell øst. Det vil kreve flere tunge investeringer, for å sikre kvalitet på tjenesten og kunne utvikle Synnfjell øst som et hytteområde for framtida, i henhold til kommunedelplan Synnfjell øst.

Forurensningsloven § 25 sier at utgiftene til anlegg, drift og vedlikehold av avløpsanlegg som drives av kommunen, dekkes av kommunen. Kommunen kan kreve full eller delvis dekning av sine kostnader ved innkreving av avgift i samsvar med lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg. Kommunen kan uten hinder av annet punktum kreve refusjon etter plan- og bygningsloven kapittel 18.

Rådmannen foreslår derfor at det nye selvkostområdet for både vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.

Nordre Land kommune har et selvkostområde i dag som ivaretar alle abonnenter som er tilknyttet offentlig ledningsnett i tettstedene Dokka og Elverom. Rådmannen vurderer at det er behov for å etablere et nytt selvkostområde da det nye området Synnfjell øst ikke kan kobles sammen med eksisterende selvkostområde og at det ikke er like forutsetninger i disse to områdene for å fastsette de kommunale avgiftene innen vann og avløp.

Rådmannen viser til Lov om kommunale vass- og kloakkanlegg og anbefaler derfor å etablere et nytt selvkostområde, innenfor kommunedelplanområdet Synnfjell øst, for å ivareta framtidige utgifter og inntekter ved drift av kommunalt vann og avløp.

Rådmannen vil også orientere om at kommunedelplan Synnfjell syd er under utarbeidelse. Denne planen inneholder et større antall nye hyttetomter og hvilken vann- og avløpsløsning som blir valgt for dette området skal avklares i reguleringsplanene. Dette kan medføre revidering og utvidelse av selvkostområde i Synnfjellet.

Rådmannen foreslår at dagens Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet og avgiftsnivået skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

Rådmannen foreslår at endring av Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune gjennomføres som en egen sak.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

1. Det etableres et nytt selvkostområde i samsvar med Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg for det geografiske området som omfattes av ny kommunedelplan Synnfjell øst.
2. Det nye selvkostområdet for vann- og avløp skal drives med 100% selvkost.
3. Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Land kommune tilpasses det nye selvkostområdet.
4. Kommunale avgifter skal vedtas årlig sammen med de andre kommunale avgiftene i Handlings- og økonomiplan m/budsjett.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 22. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Arne Edgar Rosenberg

Lnr.: 10534/16
Arkivsaksnr.: 16/1590
Arkivnøkkel.: 145

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

STYRINGSKORT 2016

Sammendrag:

Rådmannen anbefaler at styringskortene endres, slik at målene for det enkelte tjenesteområdet i større grad har målsettinger som vil bedre kommunens rangering i kommunebarometeret.

Vedlegg:

Kommunebarometeret

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Dagens styringskort ble utarbeidet som en følge av vedtatt kommuneplan i 2012. De har ved en anledning vært gjenstand for mindre revidering.

Rådmannen synes å erfare at styringskortene i mindre grad brukes til løpende styring av enhetene i daglig drift. Erfaringer fra enhetene sier at de fleste enheter kun bruker styringskortene som en obligatorisk rapportering på slutten av året.

Det er viktig at målene i styringskortene oppleves som nyttige for enhetenes løpende arbeid med tjenestene. Videre er det viktig at målene i størst mulig grad kan måles løpende, uten for stor ressursbruk. Dette gjør det enklere å finne status og bruke målsettingene som styringsparameter.

Styringskortene må avledes av vedtatte mål i gjeldende planverk. Den årlige rulleringen av handlingsplanen hjemles i gjeldende kommuneplan.

Vurdering:

Formannskapet har ved flere anledninger uttalt at kommunebarometeret er en rapportering / publisering som kan brukes mer bevisst i kommunens planlegging. Kommunebarometeret er i utgangspunktet et journalistisk produkt, og er en årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder. Første rangering ble publisert i 2010. Årets barometer er det sjuende i rekken, og inkluderer 126 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier. Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, med ambisjonen om å

bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon. Dette er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære. Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. En enkel tese er at om hovedvekten av nøkkeltallene forbedres, leverer kommunen også samlet sett bedre enn før.

Kommunebarometerets enkelhet, ved at de bruker visuelle fargesymboler i presentasjonen, gjør den enkel å presentere og vurdere.

Rådmannen er av den oppfatning at dersom kommunen forbedrer seg på kommunebarometeret, gir dette også bedre tjenester til kommunen. Det er flere måter å forbedre rangeringen i kommunebarometeret på. Det kan settes fokus på å bli bedre på de områder hvor vi allerede scorer bra. Det kan settes fokus på å forbedre de punktene hvor resultatene er svakere. Kommunebarometeret er også bygd opp slik at du kan «kjøpe» deg til bedre rangering, da noen av områdene kan forbedres gjennom indikatorer for ressursbruk / netto driftsutgifter, mens de fleste indikatorer er en rangering av punkter som kan si noe om tjenester som påvirker brukerne av kommunale tjenester. Ved en forbedring av indikatorer på kommunebarometeret er rådmannen av den oppfatning av at innbyggerne direkte eller indirekte også vil oppleve å få bedre tjenester.

Rådmannen vil initiere en revidering av styringskortene, der styringskortene forenkles i omfang og tilpasses den organisering som gjelder fra 1. januar 2017. Rådmannen vil i utgangspunktet anbefale at målsettingene for brukerperspektivet i større grad relateres til indikatorer fra kommunebarometeret.

Når det gjelder medarbeiderperspektivet har kommunen fra 2016 valgt å ta i bruk en ny undersøkelse som er utviklet av KS som heter 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse.

Undersøkelsen er forskningsbasert og bygger på forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater. Undersøkelsen er avgrenset til 10 faktorer, som er dokumentert viktige for utvikling. 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse fanger opp viktige faktorer på medarbeider-, gruppe-, organisasjons- og ledernivå, og er et godt utviklingsverktøy. Rådmannen vil komme med forslag til nye indikatorer for medarbeiderperspektivet senere i prosessen.

Styringskortene for 2017 må tilpasses organiseringen som gjelder fra 2017, slik at det blir styringskort for tjenesteområdene Helse og omsorg, Velferd, Grunnskole, Barnehage, Samfunnsutvikling og Kultur, i tillegg til Sentraladministrasjonen og overordnet styringskort.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde formannskapet til å fatte slikt vedtak:

Formannskapet vil gi rådmannen følgende innspill til videre prosess:

- a.
- b.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

Jarle Snekkestad

rådmann

John Løvmoen

Lnr.: 10535/16
Arkivsaksnr.: 16/1591
Arkivnøkkel.: 210

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

HALVÅRSRAPPORT 2016

Sammendrag:

Rådmannen legger frem halvårsrapporten, med avviksrapportering for styringskort samt rapportering på økonomi, medarbeiderperspektivet, sykefravær og internkontroll. Totalt er det estimert et merforbruk på kr. 600.000,- i halvårsrapporten. Rådmannen anbefaler at det ikke gjøres endringer i rammene etter halvårsrapporten.

Vedlegg:

Halvårsrapporten

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette frem halvårsrapporten 2016. Som for tidligere år rapporteres det ikke på styringskort i kvartalsrapportene, da dette ville medført at rapportene hadde blitt betydelig større i omfang. For å kunne gi en kort og poengtert rapport kommenteres derfor primært kun avvik fra styringskortene i den verbale delen for den enkelte enhet. I tillegg rapporteres det på sykefravær og økonomi.

Når det gjelder enhetenes rapportering på økonomi, har enhetene i sine estimer tatt hensyn til de nye rammene, vedtatt av kommunestyret i sak 40/16. Disse rammene ble endret som en følge av de varslede avvik i 1. kvartalsrapport. Dette omtales noe mer i kap. 1.4 – økonomi.

Vurdering:

Avvik på styringskort

Begge ungdomsskolene rapporterer om gode resultater på avholdt muntlig eksamen i vårsemesteret for utgående 10.trinn. Gjennomsnittskarakter ved Torpa barne- og ungdomsskole er oppgitt til 4,9.

Brukerundersøkelsene ved alle tre barnehagene samt Kultur viser gode resultater, som ligger nær opptil de satte mål.

Det er i 2016 gjennomført en 10-Faktor-undersøkelse, som er en undersøkelse rettet mot de ansatte og som erstatter tidligere medarbeiderundersøkelse. Det vises til ytterligere kommentar i kap. 2.2.

Omsorg og rehabilitering kommenterte i forbindelse med behandlingen av 1. kvartalsrapporten, at avvik på medisiner og vold og trusler var redusert. Denne trenden rapporteres har vedvart.

Sykefravær

Sykefraværet i andre kvartal i 2016 ligger på 7,7 %, dette er det laveste andre kvartalet på mange år. Sykefraværet er fordelt med langtidsfravær på 6,2 % og korttidsfraværet på 1,7 %.

Når det gjelder det totale sykefraværet første halvår ligger dette på 9,9 % totalt, med langtidsfravær 6,7 % og korttidsfravær 2,2 %. Dette er 0,9 % høyere enn i fjor, men fortsatt lavere enn tidligere år.

Økonomi

Kommunestyret vedtok i sak 40/16 nye rammer for enkelte enheter, etter at det i 1. kvartalsrapport ble varslet avvik i forhold til budsjetterammer. Enhetene har i halvårsrapporteringen tatt hensyn til de nye budsjetterammene.

Kulturskolen estimerer et mindreforbruk på kr. 100.000,- grunnet vakanser. Videre knyttes det en usikkerhet rundt årsprognose for NAV/sosialtjenesten, når det gjelder økonomisk sosialhjelp, som etter 1. halvår har et forbruk på 59,7 %.

Familie og helse fikk tilført kr. 2,0 mill til barnevernsadministrasjonen (innleie av eksterne bistand) og barnevernstiltak i sak 40/16. Prognose fra halvårsrapporten ser ut til at enheten kan få et merforbruk på kr. 0,6 mill., hovedsakelig grunnet et merforbruk på legetjenesten (kommentert i 1. kvartalsrapporten) og ytterligere utgifter på barnevernstiltak.

Rådmannen vil varsle at barnevernet, til tross for tilleggsbevilgningen gitt i K-sak 40/16, kan få merutgifter, utover det enheten Familie og helse estimerer å dekke innenfor enhetens ramme for øvrig. Dette dreier seg om ytterligere merutgifter knyttet til barnevernstiltak, samt ressurser til to nye stillinger i barnevernsadministrasjonen, bevilget av kommunestyret i sak 48/16. Til disse to nyopprettede stillingene ble det forutsatt finansiering innenfor enhetens ramme inklusiv tilleggsbevilgningen gikk i sak 40/16. Rådmannen tar forbehold om at enheten kan få en merforbruk grunnet dette, da tilleggsbevilgningen i sak 40/16 i utgangspunktet var begrunnet i andre forhold. Den eksterne bistanden vil planmessig måtte trappes ned gjennom høsten, for å begrense et eventuelt merforbruk.

Totalt sett (eksklusiv rådmannens forbehold i avsnittet ovenfor) kan enhetenes varslede netto merforbruk summeres til kr. 500.000,-. Dette er et estimat som rådmannen vil anbefale at det jobbes med kan salderes innenfor driften av sentraladministrasjonen, enhetene og fellesinntekter og fellesutgifter. Det tas samtidig forbehold om at det innenfor kraftsalgområdet, pensjonsområdet, eller andre fellesutgifter/fellesinntekter oppstår endringer i forutsetningene, som også vil kunne påvirke kommunens resultat.

Medarbeiderundersøkelse

Nordre Land kommune gjennomfører medarbeiderundersøkelser for alle ansatte annethvert år. I år valgte vi å ta i bruk en ny undersøkelse som er utviklet av KS som heter 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse. 10-FAKTOR medarbeiderundersøkelse fanger opp viktige faktorer på medarbeider-, gruppe-, organisasjons- og ledernivå, og er et godt utviklingsverktøy.

Kommunen har en god svarprosent på 70 %. Vi ligger likt eller 0,1 - 0,2 over landsgjennomsnittet i score på alle faktorene. Men det er ikke selve måleresultatet som er viktig, men prosessen i etterkant på hver arbeidsplass. KS har utarbeidet et oppfølgingshefte i forbindelse med undersøkelsen, som alle personalledere har fått opplæring i å bruke. Rådmannen har gitt lederne i oppgave å følge opp 10-FAKTOR med å gjennomgå og analysere resultatene sammen med medarbeiderne, sammen sette mål og legge en handlingsplan for oppfølging og utvikling.

Internkontroll

Internkontroll er et lederansvar, og er en nødvendig forutsetning for god styring. Effektiv internkontroll legger til rette for at tingene gjøres riktig første gang og bidrar således til kvalitet. Med effektiv internkontroll er organisasjonen bedre rustet mot de utfordringer som vil komme.

Eksempler på internkontrolltiltak kan være gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), etablering tiltak med bakgrunn ROS-analyser, revidering av analyser, «stikkprøver» i forhold til rutiner/prosedyrer, lukke avvik m.m.

Intern rapportering til rådmannen tilsier at alle enheter, bortsett fra NAV og Kultur, oppgir å ha jobbet med interkontroll i siste kvartal.

ROS-analyser er gjennomført siste kvartal i enhetene Torpa barnehage, Familie og helse, Omsorg og rehabilitering, Tilrettelagte tjenester og Teknisk drift og eiendom. De andre enhetene oppgir ikke og ha jobbet med ROS-analyser dette kvartalet.

Omsorg og rehabilitering oppgir å ha registrert 83 avvik, hvorav 2 av avvikene er alvorlige. 10 av avvikene er ikke lukket. I enheten Tilrettelagte tjenester er det registrert 32 avvik, hvorav de aller fleste går på manglende utdeling av medisiner. Rådmannen vil følge opp enhetene med avvik i 3. kvartal.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak:

Kommunestyret tar halvårsrapporten til etterretning.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen

Lnr.: 10538/16
Arkivsaksnr.: 16/1592
Arkivnøkkel.: 145

Saksbehandler: JLM

Utskrift til:

ØKONOMIPLAN OG BUDSJETTPROSESSEN

Sammendrag:

Formannskapet i Nordre Land har tradisjonelt vært involvert i budsjettprosessen i stor grad. Rådmannen har ved gjentatte anledninger i løpet av budsjetthøsten presentert budsjettsaken for formannskapet, som har vedtatt føringer for budsjettversjonen som er fremlagt i formannskapet for vedtak om offentlig ettersyn.

Rådmannen foreslår nå en endret praksis, som legger budsjettprosessen nærmere kommunelovens kap 8. Dette innebærer at administrasjonen legger frem et budsjettutkast til formannskapet i møtet i slutten av november. Formannskapet behandler budsjettutkastet, og legger et saldert budsjettforslag til offentlig ettersyn.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Delegeringsreglementet sier i kap II (Reglement for formannskap og ordfører) punkt 2.3 at for behandling i formannskapet legges prinsippene i kommunelovens Kap 8 til grunn. Videre er det regulert i pkt 2.6 at budsjettsaker behandles som de fremgår av økonomireglementet for Nordre Land kommune.

Økonomireglementet sier i kap 2.2 at formannskapet har ansvaret for å utarbeide et fullstendig, selvstendig og realistisk utkast til økonomiplan og årsbudsjett, jfr kommuneloven § 8-3.

Videre fremgår det av økonomireglementets pkt 2.2.1 om «utarbeidelse» at «resultatenhetene utarbeider sine forslag til årsbudsjett innenfor sine respektive rammeområder. Det skal knyttes kommentarer til bevilgningene i form av angitte mål og premisser på de områder dette anses nødvendig for å klargjøre hva en vil oppnå med bevilgningen. Med bakgrunn i dette utarbeider rådmannen grunnlagsdokumenter for formannskapet».

Pkt 2.2.3 om «Behandling» sier at behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet skal skje i henhold til kommunelovens §§ 44 og 45, og budsjettforskriften §§ 3, 4 og 15.

Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) § 3 – 1. ledd lyder: «*For de forslag til årsbudsjett som oversendes fra formannskapet eller fylkesutvalget, eventuelt*

kommune- eller fylkesrådet, gjelder § 5 om årsbudsjettets deler og § 6 om årsbudsjettets innhold og inndeling tilsvarende.»

Dette leddet i forskriften er i kommentarutgaven kommentert med at: «Kommunelovens bestemmelser om innstilling til årsbudsjett er å finne i § 45, nr. 2 - 4. Formannskapet eller fylkesutvalget er etter loven pålagt å fremme forslag om årsbudsjett for det kommende kalenderår. Loven åpner for at formannskapet eller fylkesutvalget kan fremme alternative forslag. første ledd bestemmer at samtlige forslag som fremmes av formannskapet eller fylkesutvalget, ev. kommune- eller fylkesrådet, skal tilfredsstillende krav som er satt til budsjettets innhold og inndeling i denne forskrift. Det kan dermed ikke fremmes ufullstendige forslag, for eksempel forslag som kun gjelder deler av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, eller forslag som ikke er saldert. Derimot kan formannskapet eller fylkesutvalget eller en gruppering innen formannskapet eller fylkesutvalget henvise til et allerede fremsatt forslag, eksempelvis fra administrasjonssjefen, med spesifiserte og salderte endringsforslag.....

Kommuneloven åpner for at formannskapet eller fylkesutvalget kan fremme flere alternative forslag til årsbudsjett. Innstillingen består da av de alternative forslagene.

Loven eller forskriften er ikke til hinder for at kommunen eller fylkeskommunen kan be administrasjonssjefen utarbeide et fullstendig forslag til årsbudsjett. Et forslag fra administrasjonssjefen er offentlig fra det tidspunkt det er fremmet.

Forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) §§ 4 og 15 omhandler henholdsvis delegering innenfor vedtatt årsbudsjett og tidsfrister for ferdigstillelse av årsbudsjettdokumenter, og er i denne sammenhengen ikke relevant.

I kommentarene til kommunelovens Kapittel 8 om Økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og rapportering kommenteres en «viktig og kontroversiell innholdsmessig nyskapning ved kommuneloven av 1992 (1992-utgaven)2. Dette gjelder kommunelovens § 44 nr. 4 og § 45 nr. 3, begges andre setning...». I begge paragrafene står det at administrasjonens saksfremlegg og forslag til formannskapet er offentlig fra det tidspunktet formannskapet gir sin innstilling til kommunestyret og legger ut forslaget til offentlig ettersyn.

Oppsummert betyr dette at lovverket legger opp til at administrasjonen legger frem et forslag til formannskapet, formannskapet behandler forslaget og gir sin innstilling til kommunestyret og legger ut denne innstillingen til offentlig ettersyn.

Vurdering:

I Nordre Land kommune har det vært en annen praksis på hvordan budsjettprosessen har vært gjennomført. Administrasjonen har tilrettelagt budsjettversjoner for formannskapet tidlig på høsten. Deretter har formannskapets flertallsvedtak «drevet» budsjettprosessen videre inntil formannskapet i novembermøtet har innstilt til kommunestyret og lagt ut innstillingen til offentlig ettersyn.

Denne praksisen har i foregående år vært hensiktsmessig, da det både har vært samme politiske flertall i formannskapet og kommunestyret samt at det ikke har vært de store politiske uenigheter om salderinger av budsjetter og økonomiplaner.

Rådmannen vil nå anbefale at budsjettprosessen endres noe og at Nordre Land kommune for de kommende budsjettprosesser legger sin praksis tettere opp mot den prosessen som kommuneloven legger opp til.

Dette vil innebære at administrasjonen tidlig i prosessen legger frem en sak for kommunestyret om foreløpige arbeidsrammer som grunnlag for å kunne arbeide videre med budsjettprosessen. Videre vies styringskort mer oppmerksomhet enn det som har vært gjort de siste årene, gjennom en revidering og omstrukturering, bla som følge av omorganisering. Videre vil dette innebære at de foreløpige budsjettdiskusjoner i politiske utvalg, bidrar til å gi administrasjonen innspill til budsjettforslaget som vil bli fremlagt til formannskapet i november.

Anbefalt arbeidsprosess vil da for økonomiplan 2017-2020 og budsjett 2017, for høsten 2016 bli:

Frist	Aktivitet
21. juni	Kommunestyret vedtar foreløpige arbeidsrammer for videre budsjettprosess.
1.juli	Rådmannen sender ut bestillinger / delutredninger etter kommunestyrets behandling 21/6
23. aug	Enhetsledermøte – Prosess rundt styringskort – hva skal endres og hvorfor.
31.aug	Formannskapsmøte – styringskort – hva trenger vi.
1. okt	Enhetslederens frist til å besvare bestillinger / delutredninger av 21. juni.
6. okt	Statsbudsjettet presenteres
26. okt	Formannskapsmøte - gjennomgang foreløpige styringskort/mål statsbudsjett og rådmannens svar på bestillinger/delutredninger.
23. nov	Administrasjonen legger fram forslag til Handlingsplan og økonomiplan 2017-2020 med vedlegg samt budsjett 2017 for formannskapet. Formannskapet legger ut handlingsplan/økonomiplan til offentlig ettersyn.
20.des	Kommunestyret vedtar handlingsplan/økonomiplan 2017-2020 ved vedlegg og budsjett 2017.

Det ble av kommunestyret i juni 2016 vedtatt foreløpige rammer. Disse foreløpige rammer vil da rådmannen måtte jobbe videre med, og legge et detaljbudsjett for den enkelte enhet. Rådmannens forslag til endret praksis innebærer også av formannskapets to-dagers budsjettseminar utgår, da formannskapet ikke vil få budsjett til behandling før 23. november. Den politiske involveringen i budsjettforutsetninger vil derfor være i forkant av at kommunestyret vedtar foreløpige rammer i juni, og etter at formannskapet har lagt ut budsjettet til offentlig ettersyn.

For 2016 blir formannskapets budsjettseminar foreslått endret til et ordinært formannskapsmøte, der gjennomgang av statsbudsjett, mål / styringskort og rådmannens svar på bestillinger / delutredninger fra kommunestyresak 45/16 blir tilbakemeldt.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde Formannskapet til å legge saken fram for Kommunestyret med slikt forslag til vedtak::

1. Kommunestyret vedtar at prosessen rundt Handlings- og økonomiplan med budsjett blir:

Frist	Aktivitet
21. juni	Kommunestyret vedtar foreløpige arbeidsrammer for videre budsjettprosess.
1.juli	Rådmannen sender ut bestillinger / delutredninger etter kommunestyrets behandling 21/6

23. aug	Enhetsledermøte – Prosess rundt styringskort – hva skal endres og hvorfor.
31.aug	Formannskapsmøte – styringskort – hva trenger vi.
1. okt	Enhetslederens frist til å besvare bestillinger / delutredninger av 21. juni.
6. okt	Statsbudsjettet presenteres
26. okt	Formannskapsmøte - gjennomgang foreløpige styringskort/mål statsbudsjett og rådmannens svar på bestillinger/delutredninger.
23. nov	Administrasjonen legger fram forslag til Handlingsplan og økonomiplan 2017-2020 med vedlegg samt budsjett 2017 for formannskapet. Formannskapet legger ut handlingsplan/økonomiplan til offentlig ettersyn.
20.des	Kommunestyret vedtar handlingsplan/økonomiplan 2017-2020 ved vedlegg og budsjett 2017.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 25. august 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

John Løvmoen